

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

1. Айдаров Ғ. Көне түркі жазба ескерткіштерінің тілі. – Алматы: Мектеп, 1986. – 173 б.
2. Сартқожаұлы Қ. Орхон мұралары. –А., 2003.
- Бүркіт О. Түркітану. – Алматы: Арыс, 2003. – 140 б.
3. Жуынтаева З.Н., Тұрсынова М.А. Қазақ тілі тарихын дәуірлеу мәселелері: Оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ҚарМУ баспасы, 2016. – 101 б.
4. Томанов М. Қазақ тілінің тарихи грамматикасы. – Алматы: Мектеп. 1988. – 264 б.
5. Ибатов Ә. Қазақ тіліндегі есімдіктердің тарихынан. –Алматы: Ғылым, 1966.
6. Есенов Қ. Қазақ тіліндегі күрделенген сөйлемдер. – Алматы: Ғылым, 1974. – 197 б.
7. Жақыпов Ж.А. Сөйлеу синтаксисінің сипаттары. – Қарағанды, 1998. -158 б.
8. Қордабаев Т. Қазақ тіл білімінің мәселелері. – Алматы: Рауан, 1991.-256 б.
9. Шәукенов Қ. Үйірлі мүшелер, оларды оқыту методикасы. – Алматы: Қазақ университеті, 1991.-112 б.
10. Қазақ грамматикасы. Фонетика, сөзжасам, морфология, синтаксис. Астана, 2002. – 784 б. Әмір Р., Әмірова Ж. Жай сөйлем синтаксисі. – Алматы. 2003.
11. Сыздықова Р. Қазақ тілінің анықтағышы. –Алматы, 2002.

Эссе тақырыптары:

1. Қазақ тілі – ғылым тілі
2. Лингвистикалық сараптама қажеттілігі
3. Интернет қоғамдағы қазақ тілінің қолданысы
4. Жазылым және айтылымдағы қате қолданыстар
5. Қолданбалы тіл білімі жайында

Үлгілік емтихан сұрақтары:

1 блок - теориялық

1. Орхон-Енисей ескерткішінің тілдік ерекшеліктері
2. Орта түркі дәуірі
3. Көне түркілік әліпби, оның шығу тегі
4. Есімдіктердің сөз табы ретінде қалыптасуы
5. Қазақ тіліндегі есімше және көсемше оралымды сөйлемдер
6. Атаулы сөйлем, түрлері, мәтінтүзімдік қасиеті
7. Үйірлі мүше, түркологиядағы және қазақ тіл біліміндегі көзқарастар

8. Жақты сөйлемдер, түрлері. Жақсыз сөйлемдердің жасалу жолдары
9. Сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық топтары және олардың жасалу жолдары
10. Сөйлем соңында қойылатын тыныс белгілерінің атқаратын қызметі. Тыныс белгілерді қоюда басшылыққа алынатын принциптер
11. Мәтін ішіндегі мәтін және оның типтері
12. Аллюзия және реминисценция құбылыстарының ортақ белгілері мен айырмашылықтары
13. Тілдік тұлға құрылымы (Ю.Н. Караулов)
14. Тілдік тұлғаның интертекстуалды құрылымы (Г. Денисова)
15. Тілдік тұлғаның қалыптасуы жөніндегі пікірлер сабақтастығы (А. Байтұрсынұлы мен Ю.Н. Караулов)
16. Көркем мәтін және эпиграф
17. Арнайы лексика: термин түзудегі пуристік бағыт
18. Тілдің публицистика стилінде тоғысатын қызметі
19. Тіл мәдениетінің негізгі нормалары, қатаң және босаң нормалар
20. Ғылыми стиль мәтіндерінің лексикалық қабаты және арнайы лексика

2 блок - практикалық

1. *Көне түркі тіліндегі жалғаулардың қолданылу ерекшеліктеріне талдау жасаңыз.* 1. Темір қапығқа тегі сүледім. – Темір қақпаға дейін соғыстым. 2.

Ирғару Иір Байурку йіріңе тегі сүледім. – Терістікте Байырға жерге дейін соғыстым. 3. Бунча йірке йорытдым. – Сонша жерге соғыстым.

2. *Сөйлемдерге фонетикалық, морфологиялық талдау жасап, ерекшеліктерді қазіргі қазақ тілімен салыстырыңыз.* 1. Бір тойын башы ағрыса қамұғ тойын башы ағрымас. – Бір дін басының басы ауырса, баолық дін басының басы ауырмас. 2. Ол аңар сув құйұшды. – Ол оған су құйысты. 3. Ол меңе иығаш қыйышды. – Ол маған ағаш қиысты.

3. *Қазіргі қазақ тілі тұрғысынан дыбыстық айырмашылығы бар сөздерді топтап салыстырыңыз.* Тоғыз оғуз беглері, будуны, бу сабымын едгүті есід, қатығды тыңда! – Тоғыз оғыз бектері, халқы, бұ сөзімді жақсы есіт, қатты тыңда! 2. Алтун, күмүш, ісігті, қутай буңсыз анча бірүр табғач будун сабы сүчиг, ағысы йумчак ерміс. – Алтын, күміс, өнімді, жібекті сонша шексіз беріп жатқан табғаш халқы сөзі тәтті, қазынасы асыл еді.

4. *Есімдіктердің қалыптасу тарихына талдау жасаңыз.* 1.Өзүм тардуш будун үзе шад ертім. - Өзім тардұш халқына уәзір едім. 2.Мен аны емлеттім. - Мен оны емдеттім. 3. Ол йағықа толұм анұтты. - Ол жауға (қарсы) қару-жарақ дайындады.

5. *Құрмалас сөйлем мен жай сөйлемнің ұқсастығы мен айырмашылығын көрсетіңіз.* 1. Асығыс, суыт жүріспен келе жатқан жалғыз атты жүргінші енді ғана желісін бәсеңдетіп, тақап қалды. 2. Күлкі аяғын Әйгерім Зылиқа жаққа бұрып, кірген қонақтарға қымыз әкелуге бұйырды. 3. Шақырғандар үйге келмеген соң, Ербол үйіне қайтты 4. Абай үйге кіргенде, Әбіш конверттегі бар қағазды оқып шыққан еді (М.Ә.).

6. *Атаулы сөйлемдерді мағыналық түрлеріне ажыратыңыз.* 1.Күз. Кәдуілгі қарбалас жабдықтың қабынған уағы. (Ғ.М.). 2.Жазғы кеш. Түнгі Алматы. Меңтай жалғыз өзі жатақхана алдындағы саябақта отыр. (Ә.Н.). 3.Жаз. Түн. Тыныштық. Тыныштықты бұзған Аяужанның нәзік үні болатын. 4. Әдемі ғимарат. Зәулім үй.

Қайнап жатқан құрылыс ішінде менің Аяужаным да жүр. (І.Е.). 5.Қаһарлы қыс. Ызғарлы аяз. Желтоқсанның ұзақ түні жанталаспен өтті.

7. *Сөйлемнен үйірлі мүшелерді тауып, олардың сөйлемнің қандай мүшесі болып тұрғандығын ажыратыңыз.* 1. Мойны ұзын жігіт есік қағып, кіруге рұқсат сұрады. 2. Жаз шыға Абай көңлі бар дүниенің дырдуынан, бар адамның реніш, қуанышынан оқшау кеткен, оңашаланып кеткен бір өзгеше құпия сырдың соңында еді. 4. Аты жүйрік қуғыншылар созылып жалғыз-жалғыздап жететін. (Ә.Н.).

8. *Мәтіннен жақты және жақсыз сөйлемдерді анықтаңыз. Олардың ерекшеліктерін түсіндіріңіз.* 1. Хамит бос қолымен бандының жағына қойып жіберіп, жұлып алды. 2. Екеуі енді сіресіп, таласып, ұстасып тұрды. (С.С.). 3. Қызының атын естімеуге тура келді. 4. Қаңғалақтап ел қыдырып жүріп бір күні ол Ожар Оспанның үйіне түсті. 5. Аттарын тұсап жібермей шылбырдың бір ұшын қолында ұстап жатуға мүмкін емес еді. (М.Ә.).

9. *Сабақтас құрмалас сөйлемдерді тауып, мағыналық түрлеріне ажыратыңыз, олардың жасалу жолдарын түсіндіріңіз. Тыныс белгісін қойыңыз.* 1. Жанында тұрған баланың бәрі де өзінен туғандай Жанат ағай әрқайсысын жылы жүз жұмсақ сөзбен еркелетеді. (Т.Әбд.). 2. Өзін елемеген адамды бірінші рет көріп Нұрбике ақ боз үйде ызаланып тұрғанда хан қонақтарын бастап ішке кірді (І.Е.). 3. Қодардан хабар болмағалы мазасызданып ойы сан-саққа жүгірген (М.Ә.). 4. Бекен қанша қомағайланып қалғытқанымен мол май оның жүрегін лезде қайтарып тастады (С.М.). 5. Кімнің жерін жерлесен соның жырын жырлайсың. (М.Ә.).

10. *Қажетті тыныс белгілерін қойып, оның себебін түсіндіріңіз.* 1. Осы күнге шейін мен сізден анықтап сұрап білмеппін Евгений Петрович. 2. Абай Баймағамбетке Бұл ауылға түспей-ақ өтеміз деді. 3. Қарағым қолқаң базарлық болса осы арбадағы тәттінің бәрі сенікі болсын. 4. Екінші кісісі Мамайдан шыққан Ақылбайдың өзімен түйдей құрдас бала жігіт Мамырқаз. 5. Ал төбе биге Асылбекке беруге Керей қарсы (М.Ә.).

11. Тілдік тұлғаның танымдық базасы мен танымдық кеңістігінің түрлілігі коммуникативтік барьер (кедергі) туғызатынын нақты мысалмен дәлелдеңіз.

12. А.Байтұрсынұлы мен Ю.Н. Караулов пікірлеріндегі үндестікті анықтаңыз.

13. Тілдік тұлға құрылымының прагматикалық деңгейіне тән тілдік құралдарды атап, мысал келтіріңіз.

14. Тілдік тұлғаның интертекстуалды құрылымының перифериясы оның ең өзгергіш бөлігі екенін дәлелдеңіз.

15. Эпиграф көркем мәтінді интерпретациялау бағыты екенін көрсетіңіз.

16. Концептуалды метафоралар, негізінен, гуманитарлық ғылымдарда жиі қолданылатынын дәлелдеңіз.

17. Көркем мәтіндегі паралингвистикалық құралдар қызметін көрсетіңіз.

18. Көркем мәтіндегі мағыналық ұйытқы сөздердің парадигматикалық, синтагматикалық байланыстар арқылы көрінетінін дәлелдеңіз.

19. Стилралық диффузия құбылысы байқалатын мәтіндерге сипаттама беріңіз.

20. Дискурс ұғымына анықтама беріп, оның компоненттерін көрсетіңіз.

3 блок – жүйелік түсінік

1. Қазіргі білім берудегі инновациялық технологиялардың тиімділігі
2. Білім берудегі инновациялық технология және синергетиканың сабақтастығы
3. Блум таксономиясының құрылымы мен жүйесі
4. Лингвистикалық білім беру саласындағы тіл саясаты.
5. Лингводидактика қазақ тілін оқытудың жалпы теориясы ретінде оқытудың негіздері
6. Тілді оқытудың инновациялық технологиясы мен белсенді әдістердің мүмкіндіктері
7. Тілдік қатынас негіздері және оқытудағы маңыздылығы
8. Жазбаша және ауызша сауалнама: мақсаты, әдістемесі, жүргіз уәдісі, мысалы
9. Қазақ тілін оқытудың логикалық негіздері
10. Қазақ тілін оқытудың танымдық-гносеологиялық негіздері
11. Қазақ тілін оқытудың акмеологиялық негіздері
12. Қазақ тілін оқытудың аксиологиялық негіздері
13. Оқытудағы Кембридж тәсілінің теориялық негіздері
14. Рефлексивті оқытудың стратегиялары
15. Құзыреттілік түрлері және оны дамыту жолдары
16. Қазақ тілін оқытудың философиялық негіздері
17. Оқытудың тәжірибелік дағдылары мен құзіреттіліктері
18. Авраам Маслоу идеясының білім берудегі маңыздылығы
19. Оқушының жақынарадағы даму аймағы (ЖАДА)
20. Монологтік және диалогтік оқытудың ерекшеліктері